

BARÁTSÁG

Magyarország népei
kölcsonös megismerkedését szolgáló
folyóirat

Megjelenik hatszor egy évben

Kiadó:

Filantrop Társaság

Budapest XI.,

Tas vezér utca 17. IV. 4.

A szerkesztőség vezetője:

Ember Mária

A kiadásért felel:

Mayer Éva

A szerkesztőség postacíme:

1519 Budapest, Pf. 452.

Telefonszáma:

185-6297 és 203-2858

Fax: 203-2858

Fogadóórak munkanapokon

délután 3 és 5 között

új címünkön:

XI., Tas vezér u. 17. IV. 4.

Telefon: 185-6297 (új szám)

ISSN 1218-0149

Egyes szám ára: 100 Ft

Előfizetési díjak:

félévre 300 Ft

egy évre 600 Ft

Előfizethető a Barátság

csekkszámláján:

11711034-20813402

OTP Budapest XI.,

Szent Gellért tér 3.

Terjeszti a szerkesztőség,

a HÍRKER Rt. és

a Nemzeti Hírlapkereskedelmi Rt.

Nyomdai munkálatok:

Comp-Press Kft.

Felelős vezető:

Ibós Ferenc

ügyvezető igazgató

Címlapunkhoz

Színország törvényei

Nemcsics Antal festőművész és színkutató életművében a művészi intuíció és ihletettség, az elmélyült műszaki, tudományos tevékenység egymással szoros összefüggésben teljesedik ki. A Főiskolán Szőnyi István növendékéként mélyült el érdeklődése a színek iránt, táblaképein és murális munkáin színépítkezéssel kereste a konstrukció lehetőségeit és színösszecsengések révén tolmácsolt érzelmeket, lelki mozzanatokot. A színek érzelmkifejező képességen túli tulajdonságai egyre több kérdést idéztek hozzá, míg végül konkrét vizsgálat tárgyává tette azokat. Kutatni kezdte a színek birodalmának törvényeit, a térélmény, a funkció és a színek közti összefüggéseket. Az ötvenes években megbízást kapott a Budapesti Műszaki Egyetemtől a színes környezet alakítására vonatkozó új tudományággal, a színdinamikával kapcsolatos kutatások vezetésére. Rengeteg kísérletben sok ezer ember esztétikai ítélete alapján, matematikai módszerekkel dolgozta ki a nemzetközi szabványként is elfogadott, úgynevezett Coloroid színrendszert, amelynek segítségével minden szín helye, értéke és egyéb jellemzője pontosan leírható, a színek műszerrel ellenőrizhetők és reprodukálhatók. A színkutatások eredményei elsősorban az iparban, az építészetben, a gyógyításban és a művészetben hasznosulnak, a színrendszer modern városképek, ipari létesítmények, belső terek színdinamikai tervezését segíti elő. A színharmóniák megtervezése a környezetformálás igényével lép fel, segítségükkel kedvező élettani hatások érhetőek el, elősegítik az esztétikai és fizikai jó közérzetet, hozzájárulnak a pontosabb térbeli tájékozódáshoz. Nemcsics Antal elméleti kutatásaihoz közvetlenül kapcsolódik alkalmazott művészeti tevékenysége, hiszen a Coloroid alapján saját maga is tervez épületbelsőket, utcák, terek, városnegyedek környezeti harmóniáját szolgáló épületeket, például a budapesti kék metró tűzzománcképeit és azok környezetének elemeit (Gyöngyösi és Forgách utcai megálló). A Budai várnegyed középkori és barokk műemléképületeinek kifestését is a Coloroid alapján megtervezett színharmónia-tervei alapján végezték el. „Festészet ez is, de itt a színek nem a vásznon, hanem a homlokzaton jelennek meg” – mondja.

Színrendszere, amely a színélmény és az élményt létrehozó fizikai mennyiségek között teremt kapcsolatot, a nyolcvanas évek óta művészi mondanivalóját is inspirálja. E kapcsolat lett képeinek témája, s noha művészként elsősorban az érzelmekre kíván hatni, tudományos eredményei önkéntelenül is beépülnek festészetébe. Egyházi megbízásaiban is a színek pszichológiai és biológiai együttes hatását használja fel, hogy áhítatot elősegítő szakrális környezetet teremtsen. Ötvennél több magyar templom színes üvegablakai, mozaikjai, falfestményei és egyéb murális alkotásai jelzik idevonatkozó munkásságát (Edelény, Lengyel, Tata, Törökbálinti stb.).

Címlapunkon a Coloroid színrendszert reprezentáló, többszáz poliészter gömbből álló objekt, a „Colorium” látható. Harminc méter magas toronyként a meghiúsult Budapesti Világkiállítás egyik bejáratánál állt volna. A monumentális szerkezetben, amely színország színgazdagságát szemléltette volna, ezernél több különböző színű gömb mozgott volna számítógépes vezérléssel. „A Colorium színország szimbóluma – mondja Nemcsics Antal –, szerkezete a fizikai világ szerkezetéhez, törvényei az emberi megismerés törvényeihez hasonlítanak. A természet számunkra láthatatlan alaptörvényei a színek segítségével láthatóvá, azok rendje leolvashatóvá tehető. A színtér összefüggései alapján a világ bonyolult összefüggései jobban megérthetőek, vagyis színország leírt rendje a világban való jobb tájékozódásunk szolgálatában áll.”

Bátorfi Andrea

Címlapunkon: Nemcsics Antal: „Colorium” 1993–96, objekt; acél, plexi, tempera (73x73x90)

LAPUNK TÁMOGATÓI

a Művelődési és Közoktatási Minisztérium,

a „Magyarországi Nemzeti és Etnikai Kisebbségekért” Közalapítvány

valamint

a Nikolaus Lenau Alapítvány